

ДИТЯЧЕ ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ: організація дослідницької діяльності у початковій школі

Інна КАРУК, асистентка кафедри дошкільної та початкової освіти,
Вінницький ДПУ імені Михайла Коцюбинського

Діти від природи наділені допитливістю, тож завдання педагога — не приглушити цю жагу до пізнання, а за можливості розвивати її. Тут у пригоді стануть різноманітні цікаві досліді, які в ході інтегрованого навчання можна запропонувати на уроках.

Особистісні якості та психічні процеси у дітей розвиваються найкраще під час оволодіння практичними навичками і прийомами пошукової діяльності. Найбільш сприятливий для цього молодший шкільний вік. Саме у цей період відбувається становлення мотиваційної, діяльнісної та когнітивної сфер особистості.

Основою виникнення і розвитку дослідницької (пошукової) діяльності, спрямованої на пізнання навколишнього світу, є потреба дитини у нових враженнях. В умовах шкільного навчання цю потребу задовольняє експериментування — практична діяльність пошукового характеру, спрямована на пізнання властивостей, якостей предметів і матеріалів, зв'язків і залежностей явищ. Психолог О. М. Поддьяков визначає дитяче експериментування як складний багатогранний процес, який охоплює і живе спостереження, і досліді, проведені дитиною. У ході такої діяльності в учнів формується пізнавальний інтерес до природи, розвивається спостережливість, активізується розумова діяльність. Досліді й експерименти також мають велике значення для усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків.

Традиційні напрями досліджень для молодших школярів

1. Досліді та експерименти з водою.

Дослідницьке завдання: закріплювати знання про властивості води (розчинність, прозорість, відсутність форми, запаху і кольору, здатність до замерзання й випаровування); розвивати спостережливість; виховувати ошадливе ставлення до води.

Матеріали та обладнання: вода (чиста і з домішками), барвники, різні за формою посудини,

кристали розчинної кави, паперові серветки, пластикова пляшка.

2. Досліді та експерименти з ґрунтом.

Дослідницьке завдання: поглиблювати знання дітей про властивості ґрунту, його значення в природі; удосконалювати вміння визначити якість ґрунту за його зовнішніми ознаками; розвивати спостережливість, увагу; виховувати дбайливе ставлення до природи.

Матеріали та обладнання: посудини з ґрунтом, лійки, вода, пісок, каміння.

3. Досліді та експерименти з повітрям.

Дослідницьке завдання: поглиблювати уявлення учнів про повітря і його властивості; закріплювати знання про повітря як важливий чинник життя людини; розвивати увагу, вміння аналізувати; виховувати дбайливе ставлення до чистоти повітря.

Матеріали та обладнання: посудина, грудочка піску, соломинка, поліетиленовий пакет.

При вивченні відповідної теми педагог готує всі запропоновані матеріали й обладнання, а зміст досліді під керівництвом учителя формулюють самі діти. Тобто експериментальна діяльність організовується за запитом дітей на основі методики "З — Х — Д". Її структура може бути такою:

1. Усвідомлення того, про що саме цікаво дізнатися.
2. Формулювання завдань дослідження.
3. Продумування методики експерименту.
4. Слухання інструкцій.
5. Прогнозування результатів.
6. Виконання роботи.
7. Дотримання правил безпеки.

**Педагоги Вінниччини — переможці
Всеукраїнського конкурсу освітніх технологій (2016 — 2019),
який проводився журналом “Учитель початкової школи”**

**Автори найкращих публікацій
2016 рік**

У рубриці “Природознавство” — Вікторія Фертюк, учителька початкових класів, СЗШ І ст. № 25, м. Вінниця (розробка уроку природознавства у 1-му класі “Нас рослини ди-корослі запросили нині в гості”, № 9).

У рубриці “Психологічна служба” — Оксана Деркач, канд. пед. наук, доцент (стаття “Не ображаймо і не ображаймося. Арт-педагогічні техніки у системі методів формування в учнів досвіду морального вибору”, № 3).

2017 рік

У рубриці “Психологічна служба” — Оксана Деркач, канд. пед. наук, доцент (стаття “Створімо галактику класу”, № 3).

2018 рік

У рубриці “Психологічна служба” — Оксана Деркач, канд. пед. наук, доцент (стаття “Мандала: прадавнє мистецтво і сучасний метод гармонізації психоемоційного стану”, № 6).

2019 рік

У рубриці “Сучасні освітні технології” — Катерина Колеснік, асистентка кафедри дошкільної та початкової освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (стаття “Дидактична гра як засіб розвитку кооперативних і комунікативних навичок”, № 11).

У рубриці “Управління і методична служба” — Олена Демченко, канд. пед. наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (стаття “Обдаровані діти: як знайти ключик для розкриття їхніх талантів”, № 11).

У рубриці “Інклюзивна освіта” — Олена Колосова, канд. пед. наук, доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (стаття “Для дітей з порушеннями зору іграшка — у розвитку опора”, № 12).

Бібліографія

**У нас смачна, корисна, вітамінна
гостює нині увесь день морквина**

Конспект занять інтегрованого навчального дня у 3-му класі (див. УПШ, 2020, № 2) стане педагогам у пригоді для ознайомлення учнів з корисними властивостями моркви.

У ході занять діти дізнаються багато корисного і цікавого:

- Чому морква оранжева?
- Де були вирощені перші сорти моркви?
- Коли запроваджено традицію святкування Дня моркви?
- Які страви можна приготувати з цього овоча?

Учні розв’язуватимуть задачі про моркву, читатимуть про неї казки та ще й створять цікаву морквяну аплікацію.

Замовляйте попередні номери журналу на сайті

UPSH.COM.UA

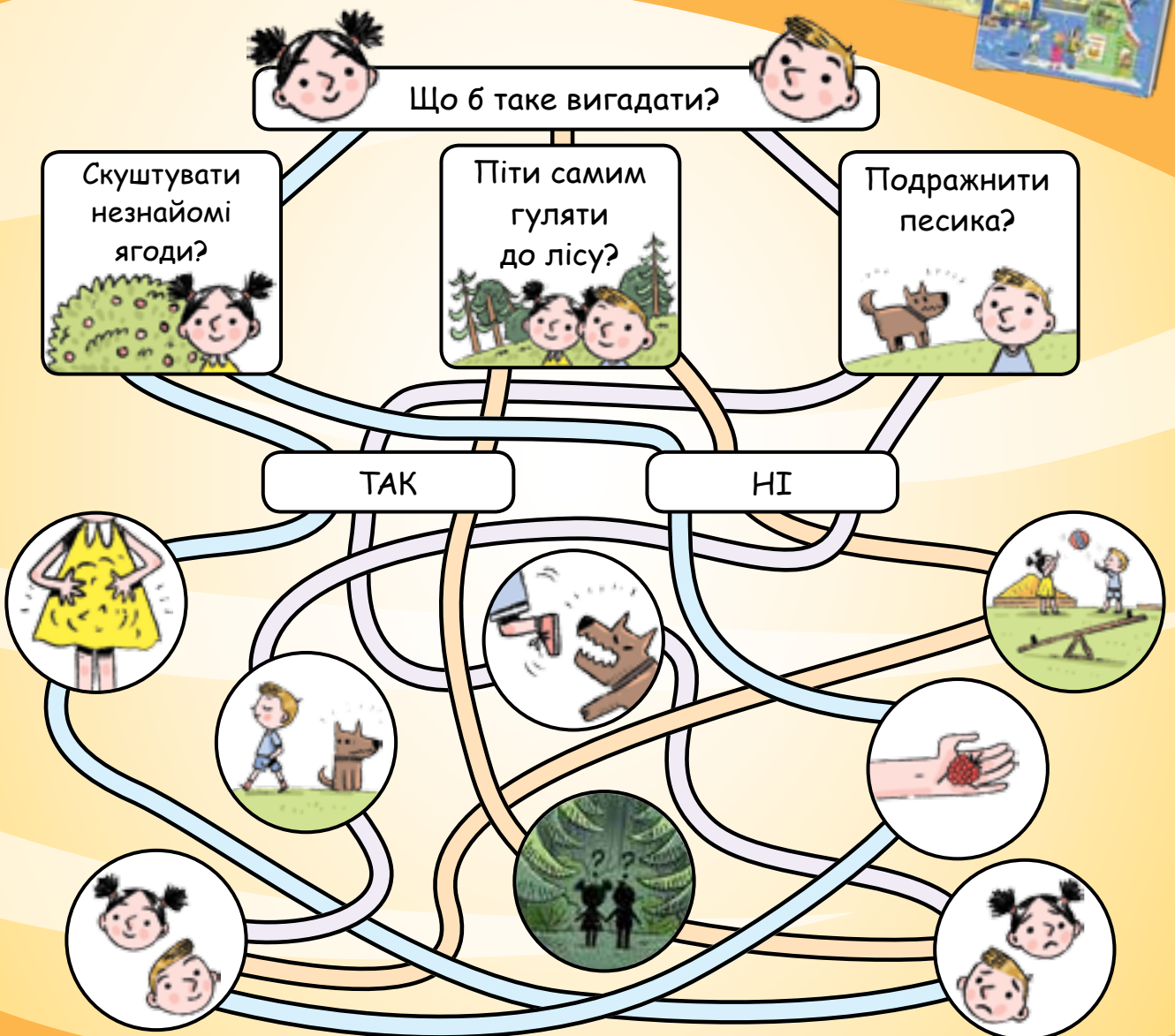

Цікаві комікси
та ігри для дітей –
щомісяця у журналі

ДЖМІЛЬ
Дослідження, Живопис, Музика і Література

- Допоможіть дітям пройти маршрут, уникнувши небезпек.

Читайте на сайті JMIL.COM.UA

Оформлюйте передплату на журнали "УПШ" та "Джміль"
Щомісяця отримуйте надійну методичну підтримку!